

VIITASAAREN SEURAKUNTA

ESITYSLISTA

1/2022

KIRKKOVALTUUSTO

10.5.2022

PÖYTÄKIRJA

18.5.2022

Kokousaika Keskiviikko 18.5.2022 klo 18.00 - 20.03

Kokouspaikka Lummeniemi, juhlasali

Jäsenet/varajäsenet

18/19

Aula Maria Kaisa

~~Glad Hannu~~

Hämäläinen Tuulikki
saapui 18.15

Hakonen Sari

Jämsen Pertti

Kellokangas Marika

saapui 18.15

~~Kuronen Raija~~

Puttonen Seija

Körkkö-Närhi Eija

~~Leivonen-Majaniemi Päivi~~

~~Linna Sisko~~

Keurulainen Kari

Muittari Ritva

Paananen Alli

Paananen Mervi

Pietiläinen Arvo

Pulkkinen Eero

Ruuska Marjatta

Räsänen Elina

Salmela Taina

Siltanen Tuija

Toikkanen Tuomo

MUUT LÄSNÄOLIJAT

Hiltunen Antti, kirkkoherra

kirkkoneuvoston edustaja

Salojärvi Kirsi, talouspäällikkö

pöytäkirjanpitäjä

Siidorow Tuija

tiedottaja

Kokouksen avaus, alkuhartaus sekä nimenhuuto

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu kirkkovaltuuston kokoukseen on lähetetty valtuuston jäsenille 10.5.2022. Kokouskutsu ja luettelo käsiteltävistä asioista sekä kuulutus pöytäkirjan

nähtävillä olosta on ollut nähtävillä seurakuntatoimiston ilmoitustaululla 10.5.2022 alkaen.

Esitys: Todetaan, että kirkkovaltuuston kokous on kirkkojärjestyksen 8 luvun 5 §:n mukaisesti laillisesti kokoon kutsuttu ja se jäsenmäärään nähden on kirkkolain 7 luvun 4 §:n mukaan päätösvaltainen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

2 § Pöytäkirjantarkastajien valinta

Kirkkovaltuuston työjärjestyksen 4 §:n mukaan kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan. Valtuusto voi erikseen päättää, että pöytäkirja tai sen osa tarkastetaan heti. Pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa ääntenlaskijoina.

Esitys: Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan aakkosjärjestyksen mukaisesti Mervi Paananen ja Arvo Pietiläinen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

3 § Valtuutettujen esteiden hyväksyminen

Kirkkovaltuuston työjärjestyksen toisen pykälän mukaan, kirkkovaltuuston tulee hyväksyä valtuutettujen esteet. Tämän jälkeen varajäsenet voivat ryhtyä toimimaan estyneiden tilalla.

Esitys: Kirkkovaltuusto hyväksyy esteellisten valtuutettujen esteet ja varajäsenten toimimisen heidän puolestaan.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti Hannu Gladin, Raija Kurosen, Päivi-Leivonen-Majaniemen ja Sisko Linnan esteet ja hyväksyttiin Tuulikki Hämäläisen, Seija Puttosen ja Kari Keurulaisen toimiminen heidän puolestaan.

4 § Työjärjestyksen hyväksyminen

Kirkkovaltuuston työjärjestyksen 9 §:n mukaisesti asiat otetaan esityslistalle puheenjohtajan määräämään järjestykseen ja esitellään, ellei valtuusto toisin päättä, kirkkovaltuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Esitys: Hyväksytään valtuutetuille jaettu esityslista tämän kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

5 § Viitasaaren seurakunnan tilinpäätös vuodelta 2021

Kirkkoneuvosto 30.3.2022/17 §

Seurakunnan tilinpäätös tulee laatia noudattaen kirkkolain ja kirkkojärjestyksen 15 luvun säädöksiä ja kirkkohallituksen antamia määräyksiä. Kirkkohallituksen virastokollegio antoi 7.10.2021 uuden ohjeen tilinpäätöksen laatimisesta.

Tilinpäätös on laadittava tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä päättää tilintarkastajien lausunnon perusteella kirkkovaltuusto kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisen, tilinpäätöslaskelmat, tilinpäätöksen liitetiedot, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnän sekä luettelot ja selvitykset. Tilinpäätöksen allekirjoittavat päätösvaltaisen kirkkoneuvoston jäsenet ja taloudesta vastaava viranhaltija. Tilinpäätösaineisto on liitteenä.

Vuoden 2021 kirkollisverojen tuotto oli 1 130 754 €. Verotulot kasvoivat 185 438 €. Verotulot toteutuivat vastoin odotuksia yli talousarvion, johon verotulot oli arvioitu Kirkkohallituksen tilaaman verotuloennusteen mukaan huomioiden veroprosentin korotus 1,6 %:sta 1,85 %:iin, arvio oli 1 080 000 €. Valtion rahoitus 120 696 € oli edellisvuoden tasoa.

Tilikauden 2021 vuosikatteen muodostui 223 944 €. Vuosikatteen avulla voidaan kattaa suunnitelman mukaiset poistot täysimääräisesti, sillä poistot olivat yhteensä 177 736 €. Luvussa ovat mukana taloudellisen pitoajan päättymisestä johtuneet kertapoistot 19 392 €. Tilikauden tulos on ylijäämäinen 46 208 €, mikä johtuu suurelta osin kasvaneista verotuloista.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 549 424 € (talousarvion toteutumisaste 90,9 %), merkittävimpana puun myyntitulo, joka oli 211 910 €, (27 590 € budjetoitua pienempi). Pysyvien vastaavien myyntituotot jäivät arvioidusta ja vähennystä talousarvioon oli 32 000 €.

Ulkoiset toimintakulut olivat 1 477 441 € (talousarvion toteutumisaste 96 %). Ulkoisten toimintakulujen suurin erä on henkilöstökulut 766 604 € (talousarvion toteutumisaste 96,8 %) ja niiden osuus toimintamenoista oli 51,89 % (52,80 % vuonna 2020). Talousarvioon nähden toimintakulut siis alittuivat, vaikkakin kasvua edellisestä vuodesta oli 78 960 €. Toimintakulujen kasvua selittää koronaepidemian rajoitusten väheneminen edellisvuodesta eli määrärahojen käyttö palautui toiminnan osalta

tavanomaisempaan suuntaan niin ostoissa kuin aineissa ja tarvikkeissakin. Lisäksi toimintakuluja nostaa kirkon vanhan huoltorakennuksen purkukustannus 38 154 €.

Investointeihin käytettiin vuoden aikana 1 385 213 €, mistä kirkon peruskorjaus 1 083 282 €, uusi huoltorakennus 298 026 € ja Lummeniemen kylmälaitteet 3 904 €. Kirkkohallituksen rakennusavustusta kirkon peruskorjaukseen saatiin 888 000 €.

Talousarviossa 2021 sitovuustasona kirkkoneuvostoon nähden on kustannuspaikka/toimintakate ja valtuustoon nähden pääluokkataso/toimintakate.

	Toimintakate TA	Toteuma	Ylitys/alitus
Hallinto	195 791,00	189 815,16	5 975,84
Srk-toiminta	556 191,50	505 164,50	51 027,00
Hautaustoimi	144 058,00	164 853,70	-20 795,70
Kiinteistötoimi	37 927,00	66 114,11	-28 187,11
Yhteensä	933 967,50	925 947,47	8 020,03

Hallinnon toimintakatteen alitus johtuu pääosin toimintatuottojen kasvusta. Seurakunnallisessa toiminnassa säästöjä syntyi henkilöstökuluissa 20 240 €, palvelujen ostoissa 29 591 € ja aineissa ja tarvikkeissa 10 530 €, toimintatuotot jäivät 9 579 € arvioitua pienemmiksi. Hautaustoimen henkilöstökulut olivat 4 520 € isommat, palvelujen ostot ylittyivät 21 588 €, kun vastaavasti toimintatuotot kasvoivat 6 246 €. Kiinteistötoimen tuotot jäivät alle arvion, puun myynti 27 590 € ja pysyvien vastaavien myyntivoitot (tonttikauppa) 32 000 €, kun vastaavasti henkilöstökuluissa säästyivät 10 289 € ja palvelujen ostoissa 27 321 €.

Esitys:

- 1) allekirjoittaa tilinpäätöksen vuodelta 2021 ja jättää sen tilintarkastajalle tilintarkastuskertomuksen antamista varten.
- 2) esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy edellä esitetyt pääluokkatason toimintakatteiden ylitykset/alitukset;
- 3) esittää kirkkovaltuustolle seurakunnan tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:
siirretään seurakunnan vuoden 2021 tilikauden ylijäämä 46 208,31 € taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille. Tämän tilikauden siirron jälkeen edellisten tilikausien yli-/alijäämä osoittaa ylijäämää 559 745,56 €.

Kirkkoneuvosto

Mervi Paananen saapui kokoukseen klo 14.05 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Vuoden 2021 lapsivaikutusten arviointi esitetään seuraavassa kirkkoneuvoston kokouksessa ja liitetään tilinpäätösaineistoon.

Tasapainoilua koronan kanssa, totesi kirkkoherra viime vuoden toiminnasta. Paljon hyvää mahtui vuoteen, leirit saatiin pidettyä ja monia mukavia tilaisuuksia järjestettyä. Loppuvuotta kohden tilanne kuitenkin taas huononi ja joulun ajan tilaisuuksiin osallistuminen oli vähäistä. Toki tilaisuuksiin osallistumisiin vaikutti myös kirkon kiinniolo kesäkuun alusta, kirkko koetaan tärkeäksi kokoontumispaikaksi.

Käydyssä keskustelussa iloittiin verotulojen kasvusta ja ylijäämäisestä tuloksesta. Edellisten tilikausien ylijäämään kirjattiin joulukuussa lisäyksenä 10 240,92 € vuosien 2018 – 2020 arvonnisäveron oikaisusta johtuen. Kirkon remontin valmistuessa keväällä selviää lopullinen lainamäärä. Lainasta huolimatta suhtaudumme tulevaisuuteen varovaisen optimistisesti.

Päätös:

Esityksen kohdat 1 – 3 hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys: Kirkkovaltuusto

- 1) hyväksyy esitetyt pääluokkatason toimintakatteiden ylitykset/alitukset;
- 2) vahvistaa tilinpäätöksen vuodelta 2021 ja päättää, että tilikauden ylijäämä 46 208,31 € siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- 3) päättää tilintarkastajan lausunnon perusteella vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen kohdat 1 – 3 yksimielisesti.

6 § Tilintarkastajan valinta

Kirkkoneuvosto 30.3.2022/15 §

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko vähintään yhden varsinaisen ja yhden varatilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla JHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on määrättävä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä. Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto voi erottaa tilintarkastajan tai

tilintarkastusyhteisön tehtävästään kesken toimikauden. Tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö voi erota tehtävästään kesken toimikauden ilmoittamalla siitä kirkkovaltuustolle tai yhteiselle kirkkovaltuustolle. (KJ 15:7 §).

Valtuusto on valinnut 22.5.2019 § 11 seurakunnan valtuustokauden 2019-2022 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n päävastuullisena tarkastajanaan JHT, HT Ilari Karhu. Ilari Karhu on irtisanoutunut KPMG Oy Ab:n palveluksesta ja lopettaa työt KPMG Oy Ab:llä saatettuaan loppuun vuoden 2021 tarkastukset, joten KPMG Oy Ab:n tulisi esittää uusi päävastuullinen tilintarkastaja tilivuoden 2022 tarkastusta varten. Seurakunnalla on oikeus irtisanoa tilintarkastussopimus päättymään yhden kuukauden irtisanomisajalla. Ilari Karhu on esittänyt kiinnostuksensa jatkaa seurakunnan tilintarkastajana nykyisen tilintarkastussopimuksen ehdoin vuosihintaan 2.300,00 € (alv 0 %).

Esitys:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se valitsee JHT, HT Ilari Karhun jatkamaan seurakunnan tilintarkastajana tilivuoden 2022 osalta. Varatilintarkastajaksi kirkkoneuvosto esittää valittavaksi JHT, KHT Pentti Kananojan.

Kirkkoneuvosto pohti, onko mahdollista, että ohitamme tilintarkastajaksi valitun tilintarkastusyhteisö KPMG Oy:n. Halutaan perehtyä voimassa olevaan sopimukseen ja ratkaista asia vasta sen jälkeen.

Taluspäällikön muutosesitys:

Asia jätetään uudelleen valmisteluun.

Päätös:

Muutosesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Kirkkoneuvosto 21.4.2022/25 §

Taluspäällikkö Kirsi Salojärvi on selvittänyt, että sopimusrikkomusta eikä lisäkustannuksia tule, jos sopimus KPMG:n kanssa puretaan. KPMG:n edustaja KHT, JHT Elina Pesonen kertoi puhelimitse, että järjestely on yhtiön puolesta hyväksytty.

Esitys:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se valitsee JHT, HT Ilari Karhun jatkamaan seurakunnan tilintarkastajana tilivuoden 2022 osalta. Varatilintarkastajaksi kirkkoneuvosto esittää valittavaksi JHT, KHT Pentti Kananojan. Kirkkoneuvosto irtisanoa KPMG:n kanssa tehdyn sopimuksen.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Eesitys: Kirkkovaltuusto valitsee JHT, HT Ilari Karhun jatkamaan seurakunnan tilintarkastajana tilivuoden 2022 osalta. Varatilintarkastajaksi kirkkovaltuusto valitsee JHT, KHT Pentti Kananajan. Kirkkoneuvosto irtisanoo KPMG:n kanssa tehdyn sopimuksen.

Päätös: Eesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

7 § Vaalilautakunnan asettaminen

Kirkkoneuvosto 21.4.2022/27 §

Seurakuntavaalit järjestetään marraskuussa 2022. Varsinainen vaalipäivä on su 20.11. ja ennakkoäänestys 8. - 12.11. Kirkkovaltuuston tulee asettaa vaalilautakunta 31.5.2022 mennessä.

Kirkolliskokous on päättänyt, ettei ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa voi olla vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä. Koska tällä hetkellä ei vielä tiedetä ketkä asettuvat ehdolle seurakuntavaaleissa, kirkkohallitus suosittelee valitsemaan enemmän jäseniä ja varajäseniä, kuin mitä laki edellyttää: puheenjohtaja, neljä jäsentä ja viisi varajäsentä. Edellisissä seurakuntavaaleissa Viitasaaren seurakunnan vaalilautakunnassa oli kuusi jäsentä ja kuusi varajäsentä. Vaalilautakunnan kokoonpanossa on otettava huomioon miesten ja naisten määrien suhde (60/40%).

Eesitys:

Kirkkoneuvosto keskustelee sopivasta vaalilautakunnan koosta ja tekee esityksen kirkkovaltuustolle vaalilautakunnan asettamisesta seuraavassa kokouksessaan.

Päätös:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se asettaa vaalilautakunnan, johon kuuluvat puheenjohtaja, viisi varsinaista jäsentä ja kuusi varajäsentä.

Eesitys: Kirkkovaltuusto nimeää vaalilautakunnan varsinaiset jäsenet, varajäsenet, puheenjohtajan ja sihteerin.

Kirkkovaltuusto totesi, että vaalilautakunnan jäsenten lista ei ollut valmis ennen päätöksen tekoa, joten klo 18.56 pidettiin muutaman minuutin mittainen tauko asian selvittelyä varten. Kokousta jatkettiin klo 18.59.

Päätös: Kirkkovaltuusto päätti kirkkoneuvoston esityksestä poiketen, että se valitsee vaalilautakuntaan seitsemän jäsentä ja seitsemän varajäsentä.

Kirkkovaltuusto valitsi seurakuntavaalien 2022 vaalilautakuntaan seuraavat seitsemän varsinaista jäsentä: Tuija Tuikkanen, Tuulikki Hämäläinen, Asta Kuntsi, Antti Hiltunen, Helena Kuokkanen, Taisto Kammonen ja Arto Kuntsi. Varajäseniksi valittiin Leila Haiko, Hannu Leino, Lassi Hautamäki, Aila Liimatainen, Pekka Paananen, Sari Hakonen ja Juha Summala.

Vaalilautakunnan puheenjohtajaksi päätettiin valita Tuija Tuikkanen, varapuheenjohtajaksi Tuulikki Hämäläinen ja sihteeriksi seurakunnan talouspäällikkö Kirsi Salojärvi.

8 § Määräalan myynti Iso-Toulatjärven rannalta

Kirkkoneuvosto 21.4.2022/31 §

Jarno Paananen on ostanut 27.10.2011 allekirjoitetulla kauppakirjalla n. 10 000 m²:n kokoisen määräalan Haapaniemi tilasta Iso-Toulatjärven rannalta. Määräalan vieressä on kolmionmuotoinen pala metsämaata, jonka Jarno Paananen haluaisi ostaa mökkitonttinsa lisämaaksi. Metsäasiantuntijan tekemän tila-arvion pohjalta n. 4 713 m²:n määräalan kauppahinta voisi olla 5 000 euroa.

Esitys:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että Viitasaaren kaupungin Toulaudella sijaitsevasta tilasta Haapaniemi 931-401-3-123 myydään Jarno Paanaselle n. 4 713 m²:n suuruinen määräala 5 000 euron hintaan. Ostaja lohkoo määräalan omilla kustannuksellaan. Myytävä määräala ei saa osuutta kantatilan yhteisiin.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys:

Kirkkovaltuusto päättää myydä Viitasaaren kaupungin Toulaudella sijaitsevasta tilasta Haapaniemi 931-401-3-123 Jarno Paanaselle n. 4 713 m²:n suuruisen määräalan 5 000 euron hintaan. Ostaja lohkoo määräalan omalla kustannuksellaan. Myytävä määräala ei saa osuutta kantatilan yhteisiin.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

9 § Ilmoitusasiat

Kooste 'Tiedosta toimeen -hankkeesta'.

Kooste 'Anna palautetta Viitasaaren seurakunnalle -kyselystä'.

Seurakuntavaalit

10 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.03 ja antoi kirkkolain 24 §:n mukaisen valitusosoituksen, joka on pöytäkirjan liitteenä.

Allekirjoitukset

EERO PULKKINEN
Eero Pulkkinen
puheenjohtaja

KIRSI SALOJÄRVI
Kirsi Salojärvi
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus 25.5.2022

MERVI PAANANEN
Mervi Paananen

ARVO PIETILÄINEN
Arvo Pietiläinen

Tarkistettu pöytäkirja Viitasaaren seurakunnan kirkkovaltuuston 18.5.2022 pitämästä kokouksesta on yleisesti nähtävänä 25.5.2022 alkaen seurakuntatoimistossa ja seurakunnan kotisivuilla.

VALITUSOSOITUS

Kirkkovaltuusto

Kokouspäivämäärä

Pöytäkirjan pykälä

18.5.2022

10

MUUTOKSENHAKUKIELOT

Kieltojen perusteet	<u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista annetun lain mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Pöytäkirjan pykälät: 1 - 4, 7, 9 - 10
----------------------------	--

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	<u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot: Vaasan hallinto-oikeus Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43 Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa Telekopio: 010 364 2760 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi Valitusaika Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 5, 6, 8 30 päivää Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää <u>Kirkollisvalitus alustusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot: Valitusaika Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli , pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Käyntiosoite: kalenvankatu 12 3. krs Postiosoite: PL 160, 60101 Seinäjoki Sähköposti: lapua. tuomiokapituli@evl.fi Kirkkohallitus , pöytäkirjan pykälät: 30 päivää PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi
---	--

Muutoksenhaku-ajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta</p> <p>näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Päätöksen voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi sillä perusteella, että hankinnassa on menetelty julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vasaisesti.</p> <p>Asia voidaan saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25-26 §:n mukaisen kynnyсарvon.</p>
Valitusasia-kirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Oikeudenkäyntimaksut	<p>Tuomioistuinnmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa 250 euroa, markkinaoikeudessa 2000 euroa, 4000 euroa (jos hankinnan arvo on vähintään 1 milj. euroa) tai 6000 euroa (jos hankinnan arvo on vähintään 10 milj. euroa). Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu on 500 euroa, joillei lain 5, 7 tai 9 §:stä muuta johdu.</p>
	<p>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

